

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Светлана Топалова, ИМИ–БАН

по конкурса за професор в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, Професионално направление: 4.5. Математика, Научна специалност: 01.01.02. Алгебра и теория на числата (Теория на кодирането), обявен в ДВ бр. 48 / 24. 06. 2016 г.

Кандидат: доц. д.н. **Емил Миланов Колев**,
Секция „Математически основи на информатиката“ на ИМИ, БАН

Представям становището си като член на научното жури по цитирания по-горе конкурс, Заповед 224 / 22. 08. 2016 г. на Директора на ИМИ – БАН, Решение на НС на ИМИ – БАН (Протокол № 7 / 15. 07. 2016 г.). Становището е изготвено според изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане, Правилника за развитие на академичния състав на БАН и съответния правилник на ИМИ–БАН.

1. Обща характеристика на научната, преподавателска и научно-приложна дейност на кандидата

Емил Колев е завършил Математическата гимназия в град Плевен и след това през 1989 година висше образование във ФМИ на СУ „Св. Климент Охридски“, специалност Математика, специализация Алгебра. През 1993 година защитава докторска дисертация на тема „Покрития и спектри на кодове над крайни полета“, а през 2014 става доктор на науките с дисертацията „Оптимални кодове и задачи за търсене“. Той работи в секция „Математически основи на информатиката“ на Института по математика и информатика от 1993 година, като през 1998 става старши научен сътрудник 2 степен (доцент). През този период той е активен участник в множество научно-изследователски проекти (на ИМИ, на ФНИ, както и международни с Русия и Унгария) в областта на теорията на кодирането и член на програмния или организационен комитет на международните конференции *Algebraic and Combinatorial Coding Theory* (8 пъти) и *Optimal Codes* (5 пъти). Бил е на ползотворни специализации в Русия, Англия и Швеция.

Едновременно с това той от дълги години се занимава и с подготовката на изявени ученици за участие в международни олимпиади по математика. Широките му математически познания и способности, както и умението да работи с младите хора и да обяснява леко и увлекателно сложните решения, имат съществена роля за мотивацията и многократното отлично представяне на българския отбор. Тази дейност на Колев е намерила отражение и в издадените 4 учебника по математика, 9 пособия за извънкласна работа и 2 книги на английски език. Преподавал е във ФМИ на СУ „Св. Климент Охридски“ (Линейна алгебра), Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“ (Математически основи на информатиката), Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ (Теория на кодирането) и Нов български университет (Математически основи на информатиката, Дискретна математика).

2. Общо описание на представените материали

Доц. Колев е представил за участие в конкурса 35 статии, като 6 от тях не са използвани в дисертациите и в други конкурси. Те са публикувани както следва: 12 са в списания с импакт фактор, 3 в международни списания без импакт фактор, 19 са в сборници на международни конференции и една е глава за линейни кодове от книга на известното издание CRC press. Двадесет и една публикации са самостоятелни, 13 са с един съавтор и една - с двама съавтори.

3. Съдържателен анализ на научните и научно-приложните постижения

Основните научни интереси на Колев обхващат задачи от комбинаториката и теорията на кодирането. Повечето от резултатите са изведени теоретично, но има и такива, които частично са получени с помощта на компютър. Кандидатът е представил трудове в 6 направления:

- **Тегловен спектър на двоичен код.** Изследвани са двоични кодове, получени от разширени кодове на Рид-Соломон и зависимостта на тегловния им спектър от използвания базис. В резултат са определени спектрите на двоичните образи на разширените $[2^m, 5]$ и $[2^m, 4]$ кодове на Рид-Соломон и връзката им с избрания базис. Намерени са възможните тегла на кодове на Justesen с размерности 3, 4, 5 и 6.
- **Минимална мощност на q -ичен код със зададени дължина и радиус на покритие или дължина и минимално разстояние.** Проблемите от тази група са свързани с известната задача за футболното тото. Колев класифицира троичните кодове с дължина 5 и радиус на покритие 1 и намира редица граници и точни стойности за оптимални покриващи кодове. За интереса към тези задачи недвусмислено говори фактът, че те са цитирани многократно в списания с импакт фактор.
- **Оптимални двоични кодове със зададена дължина и минимално разстояние.** Определени са точните стойности на границите за мощността $A(10, 3) = 72$ и $A(11, 3) = 144$, и са намерени всички нееквивалентни кодове с параметри $(10, 72, 3)$ и $(11, 144, 3)$. Резултатите са особено интересни, защото затварят два случая, които много дълго време са били отворени. Не случайно статия номер 17 е цитирана 35 пъти.
- **Задачи за търсене.** Изведени са условия едно число да е добро или подходящо при неадаптивно търсене на неизвестен елемент в тегловно множество без грешни отговори, условия едно число да е добро при неадаптивно търсене в тегловно множество на два неизвестни елемента без грешни отговори, както и граници за подходящите числа при неадаптивно търсене в тегловно множество с най-много един грешен отговор.
- **Оптимални покрития.** Целта на изследванията е намиране на оптимални покрития на F_3^n със сфери с радиус n за $n \leq 13$. Получени са и конкретни резултати за $n = 8, 9$.
- **Кодове, поправящи изтривания.** Получени са точни стойности за минималния брой на кодовите думи при някои зададени параметри на оптимални двоични кодове, поправящи изтривания.

4. Отражение на резултатите на кандидата в трудовете на други автори.

Представен е списък с 93 цитирания без автоцитирания.

5. Заключение.

Представените от кандидата материали показват, че той напълно удовлетворява всички изисквания на ЗРАСРБ, на Правилника за неговото прилагане, на Правилника за развитие на академичния състав на БАН и съответния на ИМИ-БАН за заемане на академичната длъжност „професор”. Предлагам доцент Емил Колев да бъде избран за „професор” в областта на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, Професионално направление: 4.5. Математика, Научна специалност: 01.01.02. Алгебра и теория на числата.

17.11. 2016 г.

Велико Търново

Подпис:

/проф. д-р Светлана Топалова/